

MONOGRAFIA
POKONFERENCYJNA

SCIENCE, RESEARCH, DEVELOPMENT
PEDAGOGY.

Berlin
30.01.2018

U.D.C. 37+082

B.B.C. 94

Z 40

Zbiór artykułów naukowych recenzowanych.

(1) Z 40 Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii.

(30.01.2018) - Warszawa, 2018. - 184 str.

ISBN: 978-83-66030-03-9

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora jest zakazane. Wszelkie prawa do artykułów z konferencji należą do ich autorów.

W artykułach naukowych zachowano oryginalną pisownię.

Wszystkie artykuły naukowe są recenzowane przez dwóch członków Komitetu Naukowego.

Wszelkie prawa, w tym do rozpowszechniania i powielania materiałów opublikowanych w formie elektronicznej w monografii należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

W przypadku cytowań obowiązkowe jest odniesienie się do monografii.

Nakład: 80 egz.

«Diamond trading tour» ©

Warszawa 2018

ISBN: 978-83-66030-03-9

НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Лалак Наталія Володимирівна,кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівський державний університет

Ключові слова: інклюзія, інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами, міжнародний досвід.

Key words: inclusiveness, inclusive education, children with special educational needs, international experience.

Система освіти сучасної України знаходиться під впливом інклюзивних та інтеграційних процесів, що розгортаються в умовах демократизації та євроінтеграції держави, забезпечуючи право дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, соціалізацію та самореалізацію в суспільстві. Для України інклюзивна освіта – педагогічна інновація, яка перебуває на етапі впровадження.

Між тим у законодавствах багатьох країн світу (Канади, Кіпру, Данії, Ісландії, Італії, Німеччини, Мальти, Нідерландів, Норвегії, ПАР, США та інших) інклюзивна освіта давно займає пріоритетні позиції. Міжнародна стратегія інклюзивної освіти спрямована на реалізацію права людини на освіту, трансформацію освітніх послуг, оновлення змісту професійної підготовки вчителя, розробку ефективних механізмів інвестування інклюзивних навчальних закладів. Західноєвропейські системи загальної середньої освіти, незважаючи на різноманітність типів і рівнів навчальних закладів, які опіку-

ються освітою, в тому числі й школярів з особливими освітніми потребами, є ключовими елементами сучасної європейської моделі соціального устрою, яка виявляється привабливою для країн, що позбулися тоталітарних режимів з огляду на завдання та перспективи розв'язання назрілих педагогічних і соціальних проблем.

Серед європейських країн у впровадженні ідей інклюзивного навчання чільне місце посідає Італія, оскільки однією з перших визнала інклюзивну освіту найкращою для дітей з особливими потребами. Під тиском громадськості в Італії був ухвалений «Закон про освіту», який законодавчо закріпив право батьків на вибір навчального закладу, визначив статус масових шкіл, де навчаються всі діти з проблемами розвитку, забезпечив державну підтримку щодо здобуття освіти дітям з особливостями психофізичного розвитку. В освітніх департаментах функціонують консультативні служби, до складу яких входять різнопрофільні фахівці, адміністратори шкіл, пра-

цівники управлінь освіти, представники громадських організацій, за необхідності долучаються спеціалісти служб охорони здоров'я. У масових муніципальних закладах працюють асистенти вчителів, які надають допомогу школярам з обмеженими можливостями здоров'я. Вони разом з педагогом класу відповідають за успішність учнів та складають індивідуальні навчальні плани розвитку для кожної дитини.

Цікавий досвід навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку має Бельгія. У цій країні правовою основою освіти осіб з обмеженими можливостями здоров'я є «Закон про спеціальну освіту» [1]. Тут функціонують 8 типів спеціальних закладів. Основними службами підтримки дітей в умовах інклюзивного навчання є психолого-медико-соціальні центри, які забезпечують надання спеціальних додаткових послуг. Залежно від кількості школярів із порушеннями розвитку в певній місцевості організуються ПМС-центри різного підпорядкування (позашкільні та шкільні). Фахівці центру надають психолого-педагогічну та медико-соціальну допомогу учням із порушеннями розвитку та їхнім сім'ям, консультують батьків, надають навчально-методичну допомогу вчителям.

Словаччині, Чехії, Польщі, до прикладу, притаманні форми повного та часткового інтегрування (коли учні навчаються спільно або проводять 80 % навчального часу у спеціальних класах). У Чехії має місце так зване зворотне інтегрування: усі спецшколи мають дозвіл навчати дітей, у яких відсутні вади

психофізичного розвитку. Кількість таких дітей є обмеженою – не більше 25 % від загальної кількості учнів у класі. Також в цій країні послуги дітям з особливими потребами та молоді взагалі надаються спеціальними навчальними центрами, які зазвичай є частиною спеціальної школи. Серед основних цілей цих центрів є інтегрування учнів до загальноосвітньої школи за місцем проживання, тобто впровадження інклюзивної форми навчання.

Свій шлях у проведенні кардинальних освітніх реформ пройшла Голландія. Саме цю країну з-поміж інших європейських держав вирізняє своєрідність розвитку системи спеціальної освіти і відсутність неапробованих варіантів навчання. У 1991 р. голландським урядом було схвалено освітній проект «Внутрішня підтримка» щодо створення і функціонування відповідних шкільних служб. У 1994 р. був прийнятий Закон «Крок за кроком до школи», який засвідчив, що всі масові та спеціальні школи для дітей з легкою розумовою відсталістю та труднощами у навчанні мають взаємодіяти в наданні якісної освіти учням з особливими освітніми потребами, використовуючи спільні кадрові, навчально-методичні та інші ресурсні можливості. Голландська система освіти зазнала докорінного реформування, що привело функціонування різних типів навчальних закладів (спеціальних і масових) в єдиній системі. Відповідно, основною моделлю надання психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими потребами є підтримка з боку функціону-

чих спеціальних закладів. Саме фахівці спеціальних навчальних закладів виступають основними консультантами-помічниками в наданні спеціальної допомоги як учням з особливими потребами, так і вчителям масових шкіл, котрі їх навчають. За наявності у масовій школі значної кількості таких дітей, у штат навчального закладу зараховується спеціальний педагог, який опікується учнями з особливими потребами, надає консультативну допомогу їхнім батькам і вчителям [1].

У вирішенні питань психолого-педагогічного супроводу учнів з особливими потребами в умовах інклюзивного навчання Німеччину з-поміж інших європейських країн вирізняє варіативність його організації, що зумовлена відмінностями у законодавстві Земель. В окремих Землях освітні нормативно-правові акти передбачають, що школи можуть мати у своєму штаті спеціальних педагогів і фахівців. Психолого-педагогічний супровід забезпечується педагогічними центрами, які функціонують у кожному регіоні. Вони надають різнопланову допомогу школярам з особливими освітніми потребами, проводять з ними профорієнтаційну роботу, координують діяльність різнопрофільних фахівців, консультують батьків і вчителів масових та спеціальних шкіл тощо. Слід зазначити, що спеціальні заклади функціонують і надають допомогу дітям з різними нозологіями, однак вони не є сегрегативними осередками. «Кордони» між спе-

ціальною та загальною освітою прозорі, оскільки країна з демократичним устроєм пропагує цінності громадянського суспільства, яке базується на ідеях рівноправності, толерантності та інклюзії.

Аналіз досвіду навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку у зарубіжних країнах свідчить, що у переважній більшості з них інклюзивне навчання є основною формою здобуття освіти дітьми з обмеженими можливостями. Проте, варто зазначити, що такі діти мають змогу здобувати освіту як в спеціальних навчальних закладах, так і в закладах масового типу. Оцінюючи можливість широкого впровадження інклюзії в Україні, більшість освітян вважають, що на сьогодні досить добре розроблена нормативно – правова база, відчутна підтримка з боку держави [2, с.107]. Однак впроваджувати інклюзивну освіту потрібно поступово та еволюційно, це принесе більше користі і не спаллюжить саму ідею.

Література

1. Єгоров Г.С. Тенденції розвитку змісту базової освіти у країнах Заходу / Г.С.Єгоров, Н.М.Лавриченко, Б.Ф. Мельниченко / Відп. ред. Н.М. Лавриченко. – К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2003. – 186 с.
2. Лалак Н. В. Шляхи впровадження інклюзії в роботу загальноосвітніх навчальних закладів / Н. В. Лалак // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія «Педагогіка. Соціальна робота». – Ужгород : УжНУ, 2012. – Випуск 25. – С.107-108.
3. Ярмошук І. Інклюзивне навчання в системі освіти / І. Ярмошук // Шлях освіти. – 2009. № 2. – С. 24-28.

Педагогіка.

ЕФЕКТИВНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ЗНАТЬ ПРО РЕЧЕННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Попович Надія Ференцівна,

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

У статті з'ясовано головні аспекти формування знань про речення в молодших школярів, окреслено специфіку роботи над реченням на уроках навчання грамоти в початковій школі, визначено ефективні методи формування знань про речення в молодших школярів. Застосування ефективних методів сприяє належному засвоєнню учнями необхідних знань про речення.

Ключові слова: речення, синтаксис, методи навчання, знання, вміння, навички, початкова школа.

У сучасній методиці навчання української мови дослідження ефективних методів формування знань про речення в молодших школярів є важливим завданням. Адже рівень формування знань про речення у початкових класах має фундаментальне значення для подальшого вивчення цієї важливої одиниці синтаксису й мовлення в наступних класах загальноосвітньої школи.

З питань методики навчання української мови в початковій школі, пов'язаних з вивченням елементів синтаксису, здійснено ряд досліджень [1; 2; 3; 4]. Аналіз наукових праць засвідчує, що в центрі уваги дослідників були проблеми вивчення речення у початкових класах, система роботи над ним, визначення особливостей вивчення цієї синтаксичної одиниці, формування методичних рекомендацій для вивчення речення тощо.

Об'єктами нашого дослідження стали методи формування знань про речення в молодших школярів.

Учні 1-го класу вже в добукварному періоді навчання ознайомлюються з реченням. Насамперед це відбувається під час усного мовлення. Зокрема, відповідаючи на запитання вчителя чи однокласників, діти повинні вчитися якнайточніше оформлювати свої висловлювання, правильно будувати речення. Адже від цього залежить розуміння адресантів мовлення слухачами. У цей період досвідчені педагоги наголошують учням про потребу висловлюватися повними реченнями, що дає можливість дітям формулювати свою думку розгорнуто, а вчителю допоможе спрямувати школярів до побудови зв'язних висловлювань. Таким чином першокласники практично ознайомлюються з реченням як одиницею мовлення.

Для того, щоб навчити школярів добирати слова необхідної форми та правильно розташовувати їх у реченні, вчитель початкових класів може по-різному формулювати запитання про